رجعت

یک پیشگویی تاریخی است یا یک مسأله اعتقادی ؟

محمدرضا ضمیری

بسم الله الرحمن الرحیم

رجعت یک پیشگویی تاریخی است یا یک مساله اعتقادی ؟

نویسنده:

محمد رضا ضمیری

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رجعت یک پیشگویی تاریخی است یا یک مسأله اعتقادی؟

مشخصات کتاب

مولف:محمد رضا ضمیری

رجعت یک پیشگویی تاریخی است یا یک مسأله اعتقادی؟

اشاره

یکی از اندیشمندان معاصر تصور کرده که رجعت نه یک مساله اعتقادی، بلکه از قضایای مسلم تاریخی است، در نتیجه اعتقاد و انکار آن هیچ خدشه ای در ایمان انسان وارد نمی سازد. وی می گوید: «قضیه رجعتی که برخی از آیات قرآنی و احادیث از آن سخن گفته اند، از آنچه شیعه از بین امت اسلامی به آن قائل است، بدین معنی نیست که اصل رجعت، به عنوان یکی از اصول دین مطرح و در مرتبه اعتقاد به توحید و نبوت و معاد باشد، بلکه از مسلمات قطعیه محسوب می شود و شان آن در این مورد هم شان بسیاری از قضایای فقهی و تاریخی است که راهی به انکار آنها نیست، مثلا همه فقها در حرمت مال غصبی اتفاق دارند یا با دلایل محکم تاریخی ثابت شده که جنگ بدر در سال دوم از هجرت واقع شده است. قضیه اول، قضیه ای فقهی و قضیه دوم، قضیه ای تاریخی است و با این حال هر دو از اصول دین محسوب نمی شوند و رجعت نیز چنین است؟ [۱] . در این سخن دو احتمال به نظر می رسد، یکی آنکه اعتقاد به رجعت از اصول دین نیست که انکار آن موجب کفر گردد، هر چند خود از امور اعتقادی محسوب می شود. این سخن صحیح و قابل قبول است. احتمال دیگر آنکه رجعت از سنخ امور اعتقادی نیست بلکه صرفا یک پیشگویی تاریخی در مورد آینده بشری است، همانند قضایای تاریخی و فقهی که هر چند قطعی است، ولی اعتقاد به آن ضروری نیست. این سخن بر خلاف مفاد ادعیه و روایات و سخنان علمای کلام است، در زیارت امام

حسین(ع) می خوانیم: «انی من المؤمنین برجعتکم» [۲] . من به بـازگشت شـما اهـل بیت(ع) ایمان و اعتقاد دارم. یا در زیارت حضرت ابوالفضل (ع) آمده: «انی بکم وبایابکم من المؤمنین» [۳] . من به شما و بازگشتتان معتقدم در روایتی که قبلا بیان شد، امام صادق(ع) می فرمایند: «من اقر بسـبعه اشیاء فهو مؤمن و ذکر منها الایمان بالرجعه» [۴] . هر کس به هفت چیز معتقد باشد، مؤمن است و از میان هفت چیز ایمان به رجعت را بیان فرمود. در سـخنان بسیاری از اندیشمندان کلامی، رجعت به عنوان یک امر اعتقادی مطرح شده بطوری که اعتقاد به آن را ضـروری شـمرده اند، به عنوان نمونه: مرحوم شبر می فرماید: «پس اعتقاد به اصـل رجعت به طـور اجمـالی واجب است... هر چنـد که تفاصـیل آن موکول به ائمه اهـل الـبیت: می شود.» [۵] . بنـابراین در تمامی روایات مـذکور و روایات متعـدد دیگر، رجعت به عنوان یک مساله اعتقادی مطرح شـده است، که خود گویای آنسـت که رجعت از زمره امور اعتقادی است نه صـرفا یک قضیه مسلم تاریخی. شاهد دیگر آنکه پیوسته علمای کلام موضوع رجعت را در کنـار سـایر مبـاحث اعتقـادی بحث کرده انـد، و این خـود شاهـد تلقی اعتقـادی بـودن رجعت است. نکته دیگر آنکه آیا صرف تحقق آن در آینده موجب پیشگویی تاریخی بودن آن می شود؟ اگر چنین است، معاد هم که در آینده محقق می شود، پس صرفا یک قضیه تاریخی است، آیا نویسنده به آن ملتزم می شود؟

رابطه رجعت با بعضی از امور اعتقادی

تفکیـک مفـاهیم و واژه هایی که بیانگر اعتقادات و باورهای دینی است از اهمیت زیادی برخوردار است. و گاهی کم توجهی در این راستا مشکلاتی را به

همراه داشته و باعث گردیده است تا اشتباهات بزرگی رخ دهد، و شاید یکی از عوامل آن شباهت معنایی زیاد این دو واژه در فرهنگ مردم باشد. از این روی در لغت نامه دهخدا [۶] از ظهور امام عصر (ع) و نزول حضرت عیسی(ع) به رجعت تعبیر شده است که از جهت لغوی چنین کاربردی ممکن است صحیح باشد، اما از نظر اصطلاح علمای کلام غلطی فاحش است...، به هر صورت در این فصل تفاوتهای محتوایی رجعت با سایر مفاهیم مشابه بدقت بررسی می شود تا جایگاه واقعی کاربرد آن مفاهیم روشن گردد. ممکن است از توضیحاتی که در مورد رجعت ذکر شد، چنین برداشت شود که رجعت همان معاد است، چرا که مؤمنان و کافران هر کدام به پاداش و سزای عمل خویش خواهند رسید و معنای معاد چیزی جز این نیست و اساسا انتقام الهی از مشرکین و یا پاداش به مؤمنان و نیز آن اتفاقات غیر عادی که در رجعت اتفاق می افتد - همانند سلطنت طولانی اهل بیت(ع)، زنده شدن برخی مردگان و... - تحققش در دنیا ممکن نیست، لذا مطالبی که در مورد رجعت گفته می شود، در حقیقت بخشی از حوادث معاد است و همین تلقی و دریافت از رجعت سبب شده تا برخی از اهل سنت گمان کنند که اعتقاد به رجعت مستلزم بطلان رستاخیز خواهد شد. زیرا وقتی که در رجعت، مؤمنان به پاداش و کافران به سزای عمل خویش برسند، نیازی به رستاخیز نخواهد بود... پس در هر صورت می بایست تفاوتهای این دو امر اعتقادی بدقت تبیین شود. تفاوتهای متعددی بین رجعت و معاد وجود دارد که از آن

میان به چهار فرق اساسی اشاره می کنیم: ۱. رجعت در این جهان مادی با همه مشخصات و عوارض، محقق می گردد و همانطور که در تعریف رجعت آمد، مردمان در همان شکل و صورتی که در گذشته بودند، بر می گردند، اما معاد در جهان دیگر اتفاق می افتد، در جهانی که از عوارض مادی خبری نیست. ۲. در معاد همه خلایق برای حسابرسی محشور می گردند، در حالی که رجعت اختصاص به کافران و مؤمنان خالص دارد. ۳. انکار اصلی از اصول دین موجب کفر می شود، بر خلاف انکار اصول مذهب، از این روی انکار معاد موجب خروج از دین می گردد، لکن در مورد رجعت چنین نیست. ۴. بازگشت کنندگان به دنیا در زمان رجعت دوباره خواهند مرد یا کشته خواهند شد، اما در معاد دیگر مرگ و ارتحالی نخواهد بود، چرا که آنجا سرای ابدی است.

رجعت و ظهور

رجعت همانگونه که گذشت آنست که گروهی از مؤمنان خالص و سردمداران کافر که از دنیا رفته اند، به دنیا برمی گردند، تا گروه اول به عزت نائل شوند و گروه دوم به ذلت دنیوی برسند، این معنا با ظهور امام دوازدهم (ع) متفاوت است، چرا که «ظهور» در فرهنگ شیعه آن است که امام دوازدهم حضرت حجه بن الحسن العسکری (ع)، پس از غیبت بسیار طولانی آنگاه که جهان پر از ظلم و ستم شود، ظهور خواهد کرد و جهان را پر از عدل و داد خواهد نمود. رجعت و ظهور در یک جهت اشتراک دارند و آن اینکه هر دو در آخرالزمان و قبل از قیامت اتفاق می افتند، اما فرقشان این است که خداوند برای برچیدن ریشه های ظلم و ستم

و ایجاد عـدالت در روی زمین، ولی خویش را پس از غیبـتی طولانی، آشکار می سازد. ولی رجعت آن است که در هنگام ظهور، برای یاری حضـرتش و نیز استمرار حاکمیت حق بعد از برقراری عـدالت، خداوند گروهی از مؤمنان را که از دنیا رفته اند، به دنیا باز می گرداند تا برای یاری وی بشتابند. مؤمنانی که سالیان درازی انتظار فرجش را می کشیدند، ولی قبل از ظهور و رؤیت حضـرتش، دیده از جهان فرو بستند. [۷] . رجعت یکی از وقایع مهمی است که در آستانه ظهور رخ می دهد و زمان آن هنگام ظهور است، نه قبل و نه بعد ظهور، بلکه در همان هنگام است که برخی پیامبران الهی و ائمه اطهار: و مؤمنان صالح به دنیا بر می گردند تا شاهد اعتلای کلمه اسلام در روی زمین باشند. اما نباید چنین تصور کرد که رجعت همان ظهور است، رجعت یعنی بازگشت عده ای از مؤمنان و کفار، ولی ظهور به معنای آشکار شدن و قیام دوازدهمین ذخیره الهی پس از غیبت طولانی است. در نتیجه نزدیکی زمان اتفاق آن دو واقعه نباید موجب شود که آنها را یکی تلقی کنیم. شاید این مطلب در مورد رجعت از روایات و کلمات علما به دست بیاید، آنجا که شیخ مفید ۱ فرمود: «ذلک عند قیام مهدی آل محمد(ع)» [۸] . رجعت هنگام قیام مهدی آل محمد(ع) خواهد بود. و نیز سید مرتضی از علمای بزرگ اسلام در مورد رجعت می گوید: «آنچه که شیعه به آن اعتقاد دارد این است که، خداوند متعال هنگام ظهور امام زمان مهدی(ع) گروهی از شیعیان را که از دنیا رفته اند، به دنیا بر می گرداند.»

[۹] . پس با این بیان روشن شد که رجعت هرگز به معنای ظهور حضرت ولی عصر (ع) نیست.یکی از مستشرقین به نام «دویت نلسون» در کتاب «عقیده الشیعه» از ظهور امام زمان(ع) به رجعت تعبیر می کند، که این خلاف معنای رجعت در اصطلاح کلام شیعه است. این چنین اشتباهاتی گاهی سبب شده تا کسانی به غلط تصور کنند که واقعیت رجعت نیز همان ظهور امام عصر (ع) است. از این رو صاحب کتاب «الدعوه الاسلامیه»می نویسد: [۱۰] . «اگر منظور از رجعت، ظهور حضرت ولی عصر۷ باشد، این حرف قابل قبول نیست، ولی اگر منظور بازگشت عده ای به جهان، قبل از قیامت است، این باطل است و اخبارش با آن همه کثرت فایده ای نداشته و مطلبی را اثبات نمی کند.» سپس می گوید: «اگر منظور رجوع به دنیا قبل از قیامت باشد، باید توجه داشت که مفهوم لفظ ظهور با مفهوم لفظ رجعت بسیار متفاوت است، واژه اول در جایی به کار می رود که چیزی یا کسی بوده ولی پنهان شده و در زمان خاصی آشکار می شود ولی از رجعت چنین به ذهن می آید که چیزی یا کسی به جای خاصی رفته باشد، بعد از مدتی به همان جا برگردد. مضافا این که در عرف شیعه بین معانی اصطلاح آن دو نیز تفاوت بسیاری وجود دارد.» از این رو اخباری که در مورد رجعت به دست ما رسیده است، بخوبی گویای بازگشت گروهی از مؤمنان به دنیا پیش از قیامت است، و در برخی روایات نام تعدادی از آنان را بیان می کند و یا برخی وقایع آن را بر می شمارد، به طوری که نمی توان آن را همان ظهور امام

عصر (ع) دانست. مرحوم شیخ حر عاملی قدس سره دوازده فرق بین واژه رجعت و ظهور ذکر کرده که به خاطر طولانی نشدن بحث از ذکر همه آنها خودداری کرده و تنها به ذکر این نکته اکتفا می کنیم که تنها در یک روایت در مورد وقایع حضرت ولی عصر (ع) به رجعت تعبیر شده است. و آن روایتی است که در کتاب غیبت نعمانی ذکر شده است: «اخبرنا محمد بن سعید قال حدثنا احمد بن محمد الدینوری قال: حدثنا علی بن الحسن الکوفی قال: حدثتنا عمیره بنت اوس قالت: حدثنی جدی الحصین بن عبدالرحمن، عن عبدالله بن صخره عن کعب الاحبار انه قال:...ان القائم من ولد علی(ع) له غیبه کغیبه یوسف و رجعه کرجعه عیسی بن مریم، ثم یظهر بعد غیبته مع طلوع النجم الاحمر و خراب الزوراء و هی الری و خسف المزوره و هی بغداد و خروج السفیانی...» [۱۱] . ... حضرت قائم(ع) از فرزندان حضرت علی(ع) دارای غیبتی مانند غیبت یوسف(ع) و رجعت و بازگشتی مانند رجعت عیسی بن مریم(ع) دارد، آن حضرت زمانی ظهور خواهد نمود که وقایع زیر به وقوع بپیوندد: طلوع ستاره قرمز، خراب شدن زوراء (ری) در زمین فرو رفتن مزوره (بغداد)، خروج سفیانی و...

بررسی روایت

در مورد این روایت باید گفت که: اولا: سند حدیث به دو جهت مخدوش است. یکی آنکه روایت مضمره است یعنی کعب الاحبار روایت را به پیامبر(ص) نسبت نداده است و اینگونه احادیث حجت نیستند و دیگر آنکه راوی آن کعب الاحبار معروف است که یهودی بود و احادیث بسیاری از یهودیت وارد کرده است، البته باید توجه داشت که احادیث مهدی(ع) تواترشان ثابت شده است و

اینکه یک مورد از کعب الاحبار در مورد امام مهـدی(ع) نقل شود دلیل نمی شود که او این عقیده را وارد مذهب شیعه کرده است. نکته دیگر آنکه منظور از رجعت در این حدیث، رجعت اصطلاحی نیست، زیرا همانطور که گفته شد رجعت، رجوع به دنیا پس از مرگ است در حالی که در مورد حضرت ولی عصر۷ چنین نیست که وی از دنیا رفته باشد و پس از سالیانی به این جهان برگردد، بلکه منظور رجعت لغوی است،به خصوص با توجه به اینکه آن را به رجعت حضـرت عیسـی(ع) و غیبتش را به غیبت حضـرت یوسف(ع) تشبیه می کنـد، درصدد رفع استبعاد و بیان مقام والای امام عصـر۷ می باشـد. ثانیا: اگر خوب دقت کنیم درمی یابیم که از غیبت به رجعت تعبیر نشده، بلکه گفته شده است که حضرت علاوه بر غیبت دارای رجعتی نیز هست و در ایـن حـدیث رجعت و غیبت کنـار هم ذکر شـده است و لـذا کیفیت غیبت حضـرت را از نـوع غیبت حضـرت یوسـف(ع) و رجعت حضـرت را هماننـد رجعت حضـرت عیسـی(ع) بیان می کنـد. خلاصه سـخن آنکه حـدیث تمام نیست و بر فرض قبول سند، جهت دلالتی آن مخدوش است. بدیهی است که زمان دقیق رجعت را با ذکر سال و ماه و روز همانند زمان ظهور و معاد نمی توان معلوم کرد، اما به طور کلی می توان گفت که رجعت در هنگام ظهور حضرت مهدی(ع) رخ خواهد داد. چنانکه در برخی از کلمات علما از زمان رجعت به «بعـد ظهوره» تعبیر شـده است، یعنی بعد از ظهور ولی عصـر (ع) رجعت اتفاق خواهد افتاد. و نیز در دو روایت به این مطلب تصریح شده

است. از جابر جعفی نقل شده که گفت از امام باقر(ع) شنیدم که فرمود: «والله لیملکن رجل منا اهل البیت الارض بعد موته ثلاثمائه سنه، و یزداد تسعا، قلت: فمتی ذلک؟ قال: بعد موت القائم. قال قلت: وکم یقوم القائم فی عالمه حتی یموت؟ قال: تسع عشره سنه من یوم قیامه الی یوم موته. قال قلت: فیکون بعد موته هرج؟ قال نعم، خمسین سنه، قال: ثم یخرج المنصور الی الدنیا و فیطلب بدمه و دم اصحابه فیقتل و یسبی حتی یخرج السفاح و هو امیرالمؤمنین» [۱۲] . به خدا سوگند که او مردی از اهل بیت ما را پس از سیصد و نه سال از وفاتش قدرت می دهد. جابر گفت: پرسیدم این واقعه چه زمانی خواهد بود؟ فرمودند: بعد از رحلت قائم(ع). تا هنگام مرگش چند سال در جهان حکومت می کند؟ فرمود: نوزده سال از هنگام قیامش تا وقت مرگش به طول می انجامد. پرسیدم: آیا بعد از او جهان دچار آشوب می شود؟ فرمودند: بله مدت پنجاه سال و اضافه کردند و بعد از آن منصور [امام حسین(ع)] به دنیا برمی گردد تا انتقام خون خود و یارانش را بگیرد. تااینکه سفاح قیام کند، که همان امیرالمؤمنین علی(ع) است. حدیث دیگری از علی بن مهزیار نقل شده است، وی می گوید: «در خواب دیدم کسی می گوید: امسال حج انجام بده تا صاحب زمان(ع) را زیارت کنی... بعد او با حضرت سخن می گوید و ایشان وقایع ظهور را بیان می کنند و می فرماید: «احج بالناس حجه الاسلام واجی ء الی یثرب... قلت: یا سیدی ما یکون بعد ذلک؟ قال: الکره الکره الرجعه الرجعه» [۱۳] . حج را با مردم به جا می آورم

و به سوی یثرب عازم می شوم... عرض کردم: آقای من بعد از آن چه رخ خواهد داد.فرمودند: برگشت رجعت رجعت چنانچه مشاهده می شود در هر دو حدیث تصریح می شود که رجعت بعد از ظهور خواهد بود، روشن است که منظور از «بعد از ظهور» این نیست که وقتی ظهور تمام شد، رجعت اتفاق می افتد، بلکه مقصود آن است که اندکی پس از ظهور حضرت، مردمانی نیکو همچون برخی انبیا و صلحا برای یاری حضرت به دنیا بر می گردند. و رجعت به صورت تدریجی خواهد بود. یعنی برخی از افراد همانند امیرالمؤمنین(ع) و پیامبر(ص) و برخی دیگر رجعتشان تقریبا همزمان با ظهور است و روایاتی در مورد این مطلب داریم که آنان حضرت ولی عصر (ع) را یاری می دهند و این طبعا با همزمانی رجعت آنان با ظهور سازگاری دارد. و نیز در برخی روایات داریم که وقتی حضرت ظهور می کند، به بعضی از مؤمنین در قبر خطاب می شود که حضرت ظهور کرده اگر مایلید، می توانید امروز حضرتش را یاری دهید [۱۴] البته بعضی از ائمه ممکن است رجعتشان مدتی بعد از ظهور باشد. خلاصه سخن آنکه رجعت یکی از وقایع همزمان با ظهور است و نباید آنها را دو نام برای یک واقعیت پنداشت.

تاریخچه رجعت

معمولا در کتابهایی که پیرامون رجعت نگارش شده است، توجهی به تاریخچه و سیر تحول و تطور این عقیده ننموده اند، در صورتی که مطالعه تاریخی در مورد یک پدیده می تواند تصویر روشنی از آن در ذهن ایجاد کند و بسیاری از کج اندیشیهای موجود را پاسخ دهد. از این رو با توجه به مستندات تاریخی می توان سه دوره برای این

عقیـده در بستر تاریخ در نظر گرفت: ۱. دوره پیدایش (از عصـر رسالت تا سنه ۹۵ ق شـهادت امام سجاد(ع)). در این دوره که دوره تکـون و پیـدایش این عقیـده است، رجعت برای اولین بـار توسـط پیـامبر گرامی اسـلام(ص) تحت عنوان «خروج» مطرح گردیـد. و در زمـان حضـرت علی(ع) از آن به رجعت تعبیر شـد. در این عصـر رجعت به عنوان یکی از اسـراری که در آینـده اتفاق خواهد افتاد، به اصـحاب خاص ائمه: گفته می شد، و کم کم آن را شیوع دادند، و مدتی طول کشید تا اذهان عامه با آن انس گرفـت. از ایـن رو در ایـن مرحلـه از اسـتدلال و نقـد و رد آن خـبری نیست و عمـده مطـالب طرح شـده پیرامـون رجعت کنندگان بوده است.

جنبنده خدا

رجعت یکی از امور اعتقادی است که از صـدر اسـلام مورد توجه ویژه پیامبر گرامی اسـلام(ص) بوده و به مناسـبتهای مختلف آن را بیـان می کرده است. در روایتی که در ذیـل می آیـد حضـرت به بـازگشت امیرالمؤمنین(ع) در آخرالزمـان به دنیـا اشاره کرده و برای تـبیین آن از آیـات قرآنی اسـتفاده می کننـد. در حـدیثی امـام صـادق(ع) می فرمایـد: «انتهی رسـول الله ۶ الی امیرالمؤمنین و هو نائم فی المسـجد، قد جمع رملا و وضع راسه علیه فحرکه برجله ثم قال: قم یا دابه الله فقال رجل من اصحابه: یـا رسول الله انسـمی بعضـنا بعضـا بهـذا الاـسم؟ فقال: لا، والله ما هوالا له خاصه و هو دابه التی ذکرالله فی کتابه و اذا وقع القول علیهم اخرجنـا لهم دابه من الاـرض تکلمهم ان الناس کانوا بایاتنا لا یوقنون» ثم قال: یا علی اذا کان آخرالزمان اخرجک الله فی احسن صوره و معک میسم تسم به

اعدائک» [۱۵] . روزی رسول خدا(ص) به سوی امیرالمؤمنین علی(ع) آمد در حالی که وی در مسجد خوابیده بود و مقداری شن را به عنوان بالش زیر سر گذاشته بود، او را با پا حرکت داد و فرمود: ای دابه الله (جنبنده خدا) برخیز، یکی از اصحاب عرض کرد: ای رسول گرامی آیا ما مجازیم این اسم را به دیگران نسبت دهیم؟ حضرت فرمود: خیر، به خدا سوگند که آن نام مخصوص او (حضرت علی(ع)) است. و او همان دابه و جنبنده ای است که خداوند در کتابش فرمود: «هنگامی که قول بر آنان واقع گردد، برای آنها دابه ای از زمین خارج می کنیم که با آنان سخن می گوید و یا ایشان را مجروح می کند در صورتی که («تکلمهم» را بدون تشدید بخوانیم) به درستی که مردم به آیات و نشانه های ما یقین نمی کنند.» سپس اضافه کردند:ای علی هنگامی که آخرالزمان فرا رسد، خداوند تو را در بهترین صورت از زمین خارج می سازد، در حالی که به همراه تو عصایی است، که با آن دشمنانت را مشخص می کنی. پیامبر گرامی اسلام در مورد بازگشت حضرت علی(ع) در آخرالزمان، تعبیر به اخراج (از زمین) می کند، که دقیقا مفهوم رجعت را بیان می کند.

پاورقی

[۱] سبحانی، جعفر، الالهیات علی هدی الکتاب والسنه والعقل، قم، مکتبه الاعلام الاسلامی، ج ۲، ص ۷۸۷.

[۲] القمی، ابوالقاسم جعفر بن محمد بن قولویه، کامل الزیارات، صص ۲۵۷ – ۲۱۸، نجف، المطبعه المرتضویه فی النجف الاشرف.

[۳] همان جا.

[۴] المجلسی، بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۹۲، ۱۲۱.

[۵] حق الیقین، ج ۲، ص ۳۵.

[۶] لغت نامه دهخدا، حرف راء، انتشارات دانشگاه تهران، صص ۲۹۵– ۲۹۴.

[۷] از امام صادق(ع) منقول است که هر که

چهل صبح این عهد (دعای عهد امام زمان(ع)) را بخواند از یاوران قائم «ما باشد و اگر پیش از ظهور آن حضرت بمیرد خدا او را از قبر بیرون آورد که در خدمت آن حضرت باشد، قمی، شیخ عباس، مفاتیح الجنان، قدس، ص ۸۹۲.

[۸] رجوع شود به تعریف رجعت، شماره قبل موعود، صص ۴۹– ۴۸.

[۹] به نقل از بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۲۸. [

[۱۰] الخنیزی، شیخ علی ابوالحسن بن حسن بن مهدی، الدعوه الاسلامیه، بیروت، ج ۲، ص ۹۴.

[۱۱] المجلسی،بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۶– ۲۲۵، با اندکی تفاوت، مؤسسه المعارف الاسلامیه - بهمن، چاپ اول سال ۱۴۱۱ ق، ۵۲، ص ۲۲۶–۲۲۵، معجم الاحادیث الامام المهدی(ع)،ج ۳، صص ۳۳–۳۲۹.

[۱۲] بحارالانوار، ج ۵۳، صص ۱۰۴ -۱۰۳.

[۱۳] همان جا، ج ۵۲، ص ۹ و ۴۲.

[۱۴] همان جا، ص ۹۲.

[۱۵] همان جا، ص ۵۲.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹